

ЯМПІЛЬСЬКА
РЕСПУБЛІКА:
ОСТРІВЕЦЬ
ВОЛЬНИЦІ

3

«ТІНЬ СОНЦЯ»
- ГУРТ
«КОЗАЦЬКОГО
РОКУ»

4

УКРАЇНЦІ
І ГРУЗІЯ...
«КОЗАЦЬКА»

5

Козацькому роду нема переводу!

Козацький край

www.cossackland.org.ua

№13 (13)

23 вересня 2011 р.

ЦІ ПРОРОЧІ СЛОВА ПОВСТАНСЬКОГО
СТАРШИНИ ЮРІЯ ГОРЛІС-ГОРСЬКОГО
НЕВИДИМОЮ НИТКОЮ НАВІКИ
ПОЄДНАЛИ ЧЕРЕЗ СТОПІТТЯ
ГАЙДАМАКІВ КОЛІВШИННИ І
КОЗАКІВ ХОЛОДНОЯРСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ:

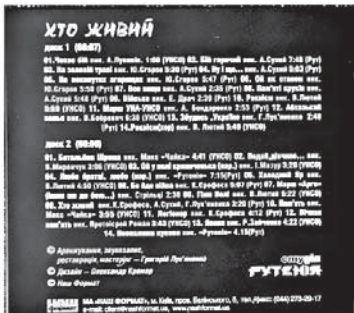
«ХОЛОДНИЙ ЯР ЖИВИЙ, ВІН ЗНАЄ, ХТО СВІЙ, А ХТО ВОРОГ»

65 РОКІВ ТОМУ,
27 ВЕРЕСНЯ 1946 РОКУ
ГОРЛІС-ГОРСЬКИЙ ЗАГИНУВ
І НОВЕ ПРОРОЦТВО
ВІДЧУВАЄТЬСЯ
В ІНШИХ ЙОГО СЛОВАХ:
«КОЛИ Я ВПАДУ... МОЮ
КРОВ ВИП'Є РІДНА ЗЕМЛЯ,
ЩОБ ВИРОСТИТИ З НЕЇ
ТРАВУ ДЛЯ КОНЯ ТОГО,
ХТО СТАНЕ НА МОЄ МІСЦЕ...»

Пісню для спільного альбому пісень «Рутенії» та УНСО Руслан Зайченко виконав в останні дні свого життя

Петро ДОБРО

В День пам'яті Гонгандзе гурт «Рутенія» спільно з УНА-УНСО провів у Києві презентацію музичного альбому «Хто живий», присвяченого 20-річчю УНСО і пам'яті тих унсовців, яких немає серед живих – зокрема, легендарного «діда» Анатолія Лупиноса, черкашанина Руслана Зайченка, золотонісця Андрія Косенка та інших. Зрештою, всім борцям за волю України...

На презентації диску були присутні учасники гурту «Рутенія» та відомі унсовці – зокрема один із лідерів акції «Україна без Кучми» (УБК)

Ігор Мазур («Тополя»), який свого часу навчався у Черкасах в університеті імені Богдана Хмельницького, а за участь в УБК отримав рекордний термін ув'язнення, командир експедиційного батальйону УНСО «Арго» в Грузії Валерій Бобровиц («Устим») та ветеран кількох воєн УНСО Олег Бенга («Макс»).

До альбому увійшли пісні повстанців УПА, марш УНСО й інші народні та авторські пісні – в основному, на військово-патріотичну тематику. Серед тих пісень – і лірична «Ясени», яку виконує наш земляк Руслан Зайченко. Записані навіть декілька слів,

які він говорить перед піснею – жартуючи, як завжди це робив за життя. Аж не віриться, що заспівав він її усього за декілька днів до своєї смерті.

Ігор Тополя зазначив: «Там на диску я і мій товариш Влад Мирончук співаємо «Йшли ми до бою темними лісами» – з цією піснею ми йшли по Абхазії. А наш товариш Цвях, який потім загинув, йшов у навушниках, де лунав «Сектор Газа», і зробити щось із тим було важко»

А Олег Бенга додав: «Народна пісня, яку на диску виконує Ігор, «Ой у полі криниченька», теж з'явилася там не випадково. З цієї пісню пан Устим піднявся в атаку, і всі піднялися за ним, і російські десантники відступили – це був такий психологічний тиск. Тому вона знакова для нас».

До речі, Бенга відзначив, що в абхазській Сванетії є Бандерівський перевал – там і табличка відповідна встановлена. А сотник Устим продемонстрував, що

не такий страшний український націоналіст, як його малюють іншим народам. Зокрема, зазначив, що національність – поняття швидше духовне: «Ми не збираємось міряти черепи... Той, хто живе в Україні, розмовляє українською мовою і у випадку небезпеки не дремене за кордон, а буде захищати Україну зі зброєю в руках – той і є українець, навіть якщо він етнічний поляк, француз чи єврей, і він більше українець, аніж ті етнічні, яких тільки дешева ковбаса цікавить...»

Сумно стає, коли чуєш пісню ще одного черкашанина,

Василя Лютого – «Реквієм УНСО».

Він стверджує, що смерть рано забирає кращих. Добре, коли вони залишаються в пам'яті тих, хто любить Україну – залишаються жити і в піснях...

До речі, після Києва презентацію музичного альбому «Хто живий» заплановано провести ще у двох містах України – у Львові та в Черкасах.

Момент презентації

НА БУДІВНИЦТВІ СІЧІ В ДАХНІВЦІ ПОТРУДИЛИСЯ... ШОТЛАНДЦІ

Ігор АРТЕМЕНКО

Дитячий спортивно-оздоровчий табір «Дахнівська Січ» зводиться в однойменному мікрорайоні – у лісі на околиці Черкас, на місці колишнього піонертабору радянських часів, що називався «Орлятко».

Ініціатор створення Січі, депутат міськради Микола Мирза мріє звести споруди на кшталт справжньої Запорозької Січі. Оточена вона

буде високим дерев'яним частоколом, матиме спостережні вежі, а навколо майдану всередині Січі стоять справжні козацькі курені – з тією лише різницею, що дах матимуть з листів металу, а не очеретяний.

Ремонтом одного з будиночків нещодавно займалося 26 студентів-волонтерів з Шотландії, а знаменитий стронгмен Василь Вірастюк приїздив сюди консультувати стосовно проведення фізичної підготовки майбутніх «січовиків» та організації для них козацьких силових розваг.

«АВТОНОМНІ НАЦІОНАЛІСТИ» ГУРТУЮТЬСЯ В ЧЕРКАСАХ, ОРГАНІЗОВУЮЧИ ЗСУВ

У Черкасах продовжуються вуличні ігри в футбол, організовані націоналістами з «Автономного опору» – у рамках акції ЗСУВ (Здоровий Спорт Українських Вулиць).

Мета – якісний поштовх молоді, котра за різними причинами знаходиться м'яко кажучи не у дружніх стосунках зі спортом.

Ліга з 17 команд, котрі розіграють титул чемпіона осінньої першості, щонеділі, аж до пізньої осені, не зважаючи на погодні умови, буде грати у футбол. Щонеділі їх не буде цікавити нічого, окрім улюбленої гри. «Телевізор, капці, суп та сесія – нехай ці речі залишаються важливішими для тих, кому байдуже хоча б на себе та своє майбутнє» – такий девіз учасників ліги.

17 команд, 85 гравців, 17 турів, 9 ігрових днів, 136 матчів, безліч позитивних емоцій та безцінний вклад у здоров'я – таким має запам'ятатися ця осінь.

11 вересня розпочали. Після першого ігрового дня визначилися п'ять лідерів. Це «Газ-Мяс», переможець минулого турніру, котрий виграв обидва матчі з загальною перевагою 15:2. І це – не зважаючи на значне оновлення складу команди та втрату голкіпера, що на перших змаганнях став кращим гравцем,

а нині представляє команду Dream Team. Вона власне теж в лідерах, натужно, але здобувши дві перемоги. Без зайвих проблем

отримали 6 очок на старті колективи Cherkasy Supporters, GoPlay та команда «Весняні ластівки», котра фактично є реорганізованим учасником минулих змагань

«Динамо». Зігравши всього один матч цього дня, найбільший фурор викликала команда-новачок в цьому турнірі, але далеко не новачок у спорті – «Вектра», перемігши своїх суперників з навіть не хокейним рахунком 13:3. Тому будемо з нетерпінням очікувати подальших матчів за її участю, щоб упевнитись, що це – не випадковість.

Але звісно не в титулах та призових місцях суть. Головне – дух командної боротьби та просто спорт. Спорт – це життя. Наше життя. Тому нашою грою «автономні націоналісти» закликають усіх, хто лінується або соромиться активно проводити свій вільний час, вимкнути монітор (піднятися з ліжка, подолати лень, сором, байдуже проїти повз вітрину з алкоголем – потрібне підкреслити) та розпочати нове, здорове життя. Насправді це просто. Елементарно просто. І цікаво. Плюсів – море. Мінусів знаходять лише відверті ледарі. «Майбутнє належить нам!» – переконана молодь з «Автономного опору»

За матеріалами сайту www.zsuv.org.ua

ЯМПІЛЬСЬКА РЕСПУБЛІКА:

ОСТРІВЕЦЬ ЖОВТО-БЛАКИТНОЇ ВОЛЬНИЦІ У ЧЕРВОНОМУ МОРІ ЗНАМЕН БІЛЬШОВИКІВ І ПРОЛИТОЇ НИМИ КРОВІ...

В останні дні нинішнього вересня у селах Довжок і Буша Ямпільського району Вінницькини Історичний клуб «Холодний Яр» вшанує «меншу сестру» Холодноярської республіки, відому як Ямпільська республіка. У запланованій програмі – презентація книг і фільмів Романа Ковалюка, відкриття музею полковника Семена Ільницького і панахида на його могилі, відкриття пам'ятника козакам і отаманам Ямпільської республіки, реконструкція бою козаків «Марківської сотні» проти більшовиків...

Полковник Семен Ільницький

Про Ямпільську республіку розповідає В'ячеслав Березовський з Історичного клубу «Холодний Яр»:

«Ямпільська республіка», очолювана колишнім підполковником російської царської армії Семеном Ільницьким, була започаткована у с. Довжок (тодішні Кетроси) на початку 1919 року, і мала українську самостійницьку орієнтацію.

Контрольована нею територія охоплювала землі багатьох районів сучасної Вінницької області: від Ямполь до Тиврівщини, Жмеринки, Вапнярки, Крижополя, Рудниці, північних районів Одещини, та сучасної Придністровської Молдавської Республіки. Кожне село республіки мало охоронні сотні, діяла жандармерія, гарматні, кулеметні відділи. Головним ворогом були більшовицькі відділи карного злочинця, майбутнього ката українських козаків під Базаром Григорія Котовського, та його поплічника-зрадника ямпільчан Федора Криворучка.

Збройні сили республіки виростили із Марківської сотні (від назви річки Марківка) до Наддністрянського куреня, складом біля 4000 чоловік, ко-

заки якого згодом поповнили ряди Дієвої Армії УНР, брали участь у Першому Зимовому поході.

Не бажаючи втрапити до ворожого полону, полковник Ільницький прийняв нерівний бій, і загинув у с. Кетроси 1920 р. Його дружина Марія, будучи завязю вершницею, ще довгий час на чолі загону мстилася загарбникам за наругу над Україною.

У 2011 р. силами сільської громади с. Довжок заплановано відновити могилу полковника С. Ільницького, нещодавно розшукану місцевим краєзнавцем Юрієм Зозулею.

У центрі села знаходиться пам'ятник «Козакам Ямпільської республіки», проте реальною залишається прикрість у вигляді пам'ятника Леніну та інша радянська символіка.

За партнерства Історичного клубу «Холодний Яр» районна влада Ямпільщини отримала перемогу на обласному конкурсі, що дало змогу створити музей історії Ямпільської республіки у будинку полковника С. Ільницького, придбати експонати, відновити плац, на якому відбувалась муштра молодих козаків Марківської сотні.

Свого часу «Незборима нація» опублікувала інтерв'ю, взяте журналісткою Оксаною Пустовіт у провідного спеціаліста Історичного клубу «Холодний Яр», кандидата історичних наук Костянтина Завальнюка. Він так розповів про повстанців цього краю:

«Показово, що вони сформували свою адміністрацію, відмінили советські закони і відновили владу УНР.

Повстання не виникло на голяму ґрунті. Одним з тих, хто творив традицію боротьби на Ямпільщині, був полковник

царської армії Семен Ільницький. Взимку 1917 року він привів з Румунського фронту у рідне село Кетроси військову частину у повному бойовому порядку. Згодом людей розпустив, а зброю приховав. Коли постала необхідність оборони УНР від напасників, Ільницький зібрав побратимів, відкопав зброю, створив Окремий Наддністрянський курінь, який згодом влився в Армію УНР. До речі, один з учасників загону Семена Ільницького, Дмитро Кетрос, 1958 року опублікував у Лондоні спогади про Ямпільську «республіку» 1919 року. Історичний клуб «Холодний Яр» цього року планує їх перевидати.

Після загибелі отамана Ільницького місцеві більшовики відчували полегшення, та ненадовго. Бо їхня людиноненависницька політика викликала спротив. Попри присутність на Поділлі чужоземних військ, на початку лютого 1921 р. знову вдарив грім народного невдоволення. Люди взялися за рушницю, сокири, вила, лопати і виступили проти жорстокого гноблення. Гасло було – «За радянську владу без комуні і комуністів». Безпосередньою причиною виступу, як вважали більшовики, стала «петлюровська агітація в зв'язі з продрозверсткою і вилавлюванням дезертирів». Більшовики визнавали, що за національним складом повстанці були виключно українцями, а за соціальним – «мелкие кулаки, середняки і несознательные бедняки».

Повстання вибухнуло у Бабчинцях 3 лютого 1921 року, швидко охопивши Ярузьку,

Ямпільську, Бабчинецьку та Великокісницьку волості Ямпільського повіту та частину сіл Могилівського повіту (Шендерівка, Людвиківка, Садківці). Повстання було добре організоване.

Більшовики стверджували, що у самому Ямполі повстанці перебували з 5 по 9 лютого 1921 року. За цей час вони видали низку наказів – про вільний обіг усіх грошей (за винятком советських), свободу торгівлі, відозви із закликом до повстання проти комуні, сформуливали і свою адміністрацію... Все ж сили були нерівні. 7 лютого в наступ проти повстанців перейшли 66-й, 208-й, 209-й і 210-й полки.

У придушенні виступу взяла участь 35-та бригада 12-ї дивізії. Червоні кинули у бій і загони

міліціонерів Могилівського повіту.

Незважаючи на перевагу більшовиків у силі вогню, селяни хоробро оборонялися. Червоні визнавали, що «в некоторых случаях замечается особый героизм, как, например, контрнаступление, драка до последнего патрона». А 10 лютого повстання було жорстоко придушене, «ватажки повстання знищені», «вбито понад 300 бандитів». Серед загиблих виявився і 37-річний священик села Петрашівка Олексій Коцюбинський, вісімнадцятилітній Максим Гаєвський і навіть семирічний Миколка Онисько...

Зазнали відчутних втрат і окупанти. Загинуло троє комуністичних активістів, п'ять червоноармійців карного батальйону, близько тридцяти червоноармійців 104-го полку, ще десять червоноармійців пропало безвісти. Це далеко

не повний список...

Розлючені шаленим опором, москалі повністю спалили село Оленівку Могилівського повіту. Злочин скоїв 66-й полк 24-ї дивізії. На інші села ворог наклав контрибуцію. Тільки Бабчинці мусили сплатити близько 10 тисяч пудів хліба, 15 голів великої рогатої худоби тощо. На Петрашівку накладено стягнення у тисячу пудів зерна та 12 голів великої рогатої худоби, на село Біла – 500 пудів хліба і 3 голови худоби. Усе зібране продовольство, за винятком зерна з Ямполья, яке передавалось у розпорядження комнезаму, надходило у продоргани, значить у Росію. До того ж у Бабчинцях у населення було вилучено велику кількість одягу, який забрав собі 104-й полк: 500 штук білизни, 250 аршинів полотна, 14 аршинів селянського сукна, 13 пар чобіт і 30 кожухів.

Почалися дікі розправи. Станом на 15 лютого було заарештовано близько 500 осіб, чимало з яких страчено. 25 листопада 1925 р. більшовикам вдалося піймати отамана Федора Лозана. Долю Федора Івановича вирішила Надзвичайна сесія Могилів-Подільського окружного суду – вона засудила його до розстрілу... А отамана з с. Суботівка Тимофія Погонця розстріляно 17 квітня 1928 року. Федір Лозан, Семен Ільницький, Федір Ганькевич, Тимофій Погонєць – люди з легенди. Ми повинні все зробити, щоб вони та їхні побратими були реабілітовані в незалежній Україні...

Пам'ятник козакам Ямпільської республіки

**РОМАНТИЧНЕ ВЕСІЛЛЯ
В РЕСТОРАННО-ГОТЕЛЬНОМУ КОМПЛЕКСІ**

ДИКИЙ ХУТІР

Дорогі молодятами зробимо Ваше весілля незабутнім та романтичним!

Чигиринський р-н, хутір Буда,
тел.: (0472)566-911,
(067)442-79-64,
(067)470-94-93, www.hutirbuda.com

Українська держава понад усе!

Видання історичного клубу «Холодний Яр»

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Передплати газету "Незборима нація"!

Вона може стати неоціненним другом вчителя, школяра, студента, історика, краєзнавця, кожного, хто цікавиться героїчною і трагічною історією нашої Батьківщини.

"Незборима нація" – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України. Її можна передплатити у будь-якому відділенні пошти: передплатний індекс 33545. Вартість передплати на рік – 17.34 грн. Не забудьте передплатити "Незбориму націю" і для бібліотек та шкіл тих сіл, з яких ви вийшли.

nezboryma@naciya.org.ua

УВАГА!

Ви можете стати учасниками і співавторами будівництва, яке увійде в історію!

Недовзі розпочнеться спорудження Музею Холодного Яру, експозиція якого висвітлюватиме історію славної країни в усі часи визвольних змагань за волю України. Ініціаторами виступили ЧГО «Вільне козацтво Холодного Яру» та історичний клуб «Холодний Яр».

З пропозиціями щодо архітектурних проектів будівництва музею, наповнення музейної експозиції та фінансової і творчої допомоги у втіленні проекту звертайтеся за телефоном у Черкасах: (0472) 31-29-74, за адресою: м. Черкаси, вул. Львіна, 330, к.4 або за електронною адресою: Cossack_land@i.ua

Поетичне
слово

ВИШНЕВИЙ САДОК

(музика і слова Сергія Василюка)

Вишневий садок поріс бур'яном,
Як серце козацьке в степу полином,
Розбиті дороги пробите село,
Ще й нас запрагають в чергове ярмо.
А чорт забирай, бережи нас Боже!

Ганебная правда – то гори сміття
Від Сяну до Дону – «красиве» життя.
Мій Київ втрачає шляхетність віків,
Що далі – Одеса? На черзі є Львів...
А чорт забирай, бережи нас Боже!

Приспів:

Рушник вишиваний, на покутті ікона.
Я в бабиній хаті, я знову вдома.
І байдуже те, що тобі скажуть чужі,
Бо є найважливішим те, що скажеш ти.
Рушник вишиваний, теплий хліб на столі.
Немає в світі рідніше землі.
Поки мої сади не стомились цвісти –
Мені є що сказати, є що відповісти.

Нас чорнії діри нас ваблять і ждуть,
Пролють нашу кров, потім нам продадуть.

Годують примарами тисячу літ,
Стравили зсередини славний мій рід!
Ми голі і босі, тому недарма
Відкритою небу є наша душа.
Та душу роздерли на Захід, на Схід,
Чужинці вже пишуть за нас заповіт...
А чорт забирай, бережи нас Боже!

Приспів.

І поки у друга ще спалах в очах,
Відчуй його руку, і хай згине страх!
На прохання чи на кіл – вибирати тобі,
Загинути в бою чи гнити в тюрмі.

А хто ж ти – кріпак чи козак?
Хто ж ти – кріпак чи козак?
Хто ж ти – кріпак чи козак?
Наволоч чи герой?

Приспів.

Альбоми гурту «Тінь сонця»
(офіційні видання):
«Танець серця» (2011, МА «Наш
Формат», Україна)
«Сховане обличчя» (2010,
«UKRMUSIC», Україна)
«Полум'яна Рута» (2007, МА «Наш
Формат», Україна)
«Над Диким Полем» (2005, МА «Саме
Так!», Україна)
СКЛАД ГУРТУ:
Сергій Василюк – вокал
Андрій Хаврук – гітара
Іван Лузан – бандура, клавішні,
сопілка, вокал
Микола Лузан – гітара
Іван Григоряк – бас
Володимир Хаврук – барабани
ГАСЛО ГУРТУ: «Б'є життя через край!»

Сергій Василюк, українець, киянин. Народився 9 червня 1983 року. Насамперед відомий як вокаліст і лідер рок-гурту «Тінь Сонця». З 2009 року активно практикує сольні виступи в акустичному (камерному) форматі як бард. У репертуарі виконавця переважають авторські пісні патріотичного, романтичного та філософського характеру. Серед найвідоміших – «Вишневий садок», «Добрий ангел» та композиція на слова Василя Стуса «У цьому полі, синьому, як льон». Часом виконуються і українські народні пісні.

Весною 2009 року Сергій здійснив перший тур Україною, відвідав практично всі регіони: від Львова до Харкова, від Києва до Севастополя (більше 20 міст). Того ж року відвідав Мінськ та Москву. Вже за рік Сергій презентував свій дебютний альбом «Сховане обличчя» і здійснив другий всеукраїнський

Сергій Василюк: **Тінь Сонця** – це козацький гурт, чия музика й енергетика зрозуміла навіть тим народам, з якими в українців у минулому були конфлікти»

Київський гурт «Тінь сонця» грає у стилі heavy-folk, який називають ще «козацьким роком». Гітарне звучання музиканти поєднують зі скрипкою та бандурою. Команда, створена у 1999 році, як розповідають самі учасники, у день сонячного затемнення, є тепер бажаним гостем не лише на українських фестивалях, а й за кордоном. Лідер гурту Сергій Василюк розповів «Козацькому краю» про плани гурту на майбутнє...

– Сергію, у репертуарі гурту є пісні на слова Тараса Шевченка, Василя Стуса, сучасного українського поета – Сергія Пантюка... На чій ще слова хотілося б заспівати?

– Існує чимало українських поетів, енергетика, майстерність та влучність думки яких мені близька. Навіть скажу більше – я певен, що багатьох вартих уваги поетів, особливо сучасних, ми не знаємо. Ми взагалі мало що про себе знаємо, загальна поінформованість в нашого народу доволі низька. Але хотів би особливо виділити Олексія Ганзенка – дуже різнопланового, харизматичного і влучного поета сучасності. Дуже подобається творчість Анни Багряної, чудових перекладачів Володимира Чернишенка та Максима Стріхи. Саме на перекладах цих поетів минулого року вийшла перша книга українських перекладів віршів Кіплінга. А 17 вересня о 14:00 у Львові в Палаці Мистецтв презентувано новий літературний проект «Легенди із Книги Джунглів» Редьярда Кіплінга (книга + диск). До книги, перекладеної Володимиром Чернишенком, додається мій міні-альбом з восьми композицій на різні епізоди цієї книги. Потім ми презентуємо цей проект

в Перемишлі – найбільш українському місті Польщі.

– І як продовження попереднього запитання: які твої улюблені поети й письменники? Яку останню книжку ти прочитав?

– Найбільше цікавлюсь драматичними творами філософського та історичного напрямку. Взагалі, вважаю, що окрім Григорія Сковороди серед наших митців варто виділити таких філософів, як Іван Франко, Леся Українка, Ліна Костенко, Олесь Бердник. Чудові історичні романи написали Юрій Горліс-Горський, Василь Шкляр, Олександр Дмитрук, Андрій Чайковський. Я постійно щось читаю, часто перечитую улюблені твори.

– Як прийшло рішення заспівати іншими мовами – білоруською, польською?

– До білоруської з різних причин у мене велика любов. Моя бабуся по батьковій лінії народилася на етнічній білоруській території на півночі Чернігівської області, там говорять (гамоняць) на діалекті, дуже подібному до білоруської. Бабуся по материнській лінії познайомила мене з творчістю легендарних «Песнярів». Пізніше, на початку 90-х я із задоволенням слухав білоруське радіо... Це і потяг до чогось екзотичного, але зрозумілого, водночас і мова ментально найближчого нам народу, яка зараз майже вийшла з ужитку, більш того – є ознакою опозиційності до Лукашенка. Страхіття просто! Симпатизуючи культурі білорусів, ми почали традицію дублювати одну з пісень на альбомі білоруською мовою. Щодо польської, то тут інша історія: ми підготували переспів пісні «Jest taki samotny dom» славнозвісного у Польщі гурту «Budka Suflera» мовою оригіналу спеціально

для виступу на фестивалі «HelloFolks». Тобто це був більше приємний сюрприз полякам. Не виключаю, що ми цю пісню і надалі будемо виконувати на наших виступах у Польщі.

– «Тінь Сонця» виступає не лише в Україні, а й за кордоном. На ваші виступи приходять не лише тамтешні українці?

– Українці виявляють великий інтерес до наших виступів за кордоном, але все ж вони не можуть становити більшість на великих концертах. На щойно згаданому польському фестивалі були поляки, які йшли на концерт саме заради нас. Це, звісно, дуже приємно. Нам вдається бути ідеологічно українським гуртом, проте наша музика й енергетика є зрозумілою і для інших народів, навіть таких, з якими у нас свого часу були найбільші конфлікти. В принципі, тут теж немає нічого дивного: незалежно від національності, людина може бути тобі близькою або ні.

– У якій атмосфері найкраще пишуться пісні?

– Особливої атмосфери не шукаю, скоріше навпаки – вона мене знаходить. Нові емоції підштовхують мене до нових пісень.

– Холодний Яр... Що він для тебе?

– Дуже поважаю Романа Ковалю і очолюваний ним історичний клуб «Холодний Яр» – за внесок у дослідження української історії. Коваль – взагалі видатна людина... Тема Холодного Яру є однією з ключових в нашій історії за останні сто років. Боротьба за нашу незалежність почалася із руху самостійників на чолі з Миколою Міхновським, потім, у період існування УНР, точніше – після розгрому наших регулярних військ російськими та польськими

окупантами, саме в Дніпрянщині, і насамперед

Холодноярська організація стала до боротьби за нашу свободу. І лише потім були ОУН та УПА. Це такі символічні три точки відліку нашої боротьби за незалежність, перші дві з яких намагаються замовчувати. Причина тут проста: нинішнім окупантам хочеться нав'язати українському народові думку, що незалежність України була потрібна лише «ідеологічно зіпсованим» західникам, а не всій Україні. Але коли українці дізнаються, що їхні прадіди брали участь у партизанських формуваннях Центральної України, в мізках починається справжня революція... Люди розуміють, що їх весь час обманювали, а крім того, приходиться відчуття генетичної причетності до тих буремних подій.

– Назви найприємнішу несподіванку й найбільше розчарування за останній час.

– Найприємніша несподіванка – це, мабуть, мій акустичний виступ на фестивалі «Захід». Я був дуже приємно здивований шаленим прийомом на тому концерті. А на розчарування намагаюсь не звертати уваги. Тому не пам'ятаю.

– Перед ким би ти ніколи не погодився виступити?

– Мені все одно, перед ким виступати. Моя справа – дарувати людям свою енергію, свої думки та створювати всім нам наше свято.

Лідія СТРЕЛЬЧЕНКО

тур. Концерти стали своєрідним відкриттям для глядачів за своєю суттю: на них не було ніякого сценічного бар'єру, а навпаки – шире безпосереднє спілкування з відвідувачами, відверті відповіді, цікаві історії з життя, жарти і навіть казки. Концерти складаються з двох актів, між якими влаштовується «творчий антракт». 17 вересня 2011 року у Львові Сергій презентуватиме свою другу платівку – міні-альбом на вірші Редьярда Кіплінга в українському перекладі «Пісні Книги Джунглів».

Окрім сольних виступів, Сергій виступає на великих збірних фестивалях та акціях. Серед найуспішніших варто виділити цьогорічний виступ на фестивалі «Захід» (Львівщина), де Сергій виступив в якості хед-лайнера малої сцени, зібравши на свій виступ близько трьохсот чоловік, а також, звичайно, минулорічний виступ на Майдані Незалежності під час страйку підприємців 25 листопада: тоді молодому українському барду аплодували і підспівували тисячі. Серед інших заходів, в яких успішно брав участь Сергій варто згадати вшанування Євгена Коновальця (Київ, 2011),

вшанування героїв Крут (Київ, 2011), вшанування Миколи Міхновського (Київ, 2011), нагородження Василя Шкляра (Київ, 2010), Вечір Української Пісні (Львів, 2010), фестиваль «Дух Лицарства» (Чернівці, 2010), фестиваль «Живий Вогонь» (Вінниця, 2010), концерт пам'яті Костя Єрофеева (Київ, 2010), фестиваль «Розкуття» (Хмельницький, 2009), 20-річчя Народного Руху України (Київ, 2009), фестиваль «Срібна Підкова» (Львів, 2008) та ін.

Турне Україною продовжуються, продовжуються й виступи за кордоном – цього року Сергій виступив в Українському Народному Домі Перемишля і незабаром візит до цього українського міста в Польщі повториться. Мрія музики – відвідати всі куточки світу, особливо ті, де живуть українці...

УКРАЇНЦІ І ГРУЗИНИ - БРАТИ ПО ДУХУ І ПРАГНЕННЮ ДО ВОЛІ

В останні дні літа 2011 року в дружній українцям Грузії побували представники українського аграрного бізнесу – з Черкаської, Київської, Харківської Дніпропетровської, Чернігівської, Сумської, Чернівецької, Полтавської і Донецької областей. А оскільки в складі делегації був і крайовий отаман ЧГО «Вільне козацтво Холодного Яру», а за сумісництвом – головний редактор «Козацького краю» Олег Островський, то до кінця по-

український з'їзд на Кавказі, головною метою якого було створення Крайової Української Ради. Ця організація повинна була координувати діяльність українських товариств, спілок і партійних організацій. Головою Крайової Української Ради був обраний П.Кущак (С. Чалий), а головою Української Ради в м. Тбілісі - Л.Шрамченко.

Перед Українською Крайовою Радою стояли завдання вирішення усіх національних, політичних та соціально-економічних проблем, а також питання участі українців у міжнародній Раді Кавказу.

Українські спілки, товариства створюються в містах Батумі, Сухумі. У Тбілісі утворюються Українська поштово-телеграфна спілка, Українська залізнична спілка та Український клуб. В Поті формується Українське товариство. Усі ці організації беруть активну участь у громадському житті Грузії, зокрема, у виборах до місцевих органів самоврядування. У 1918 році депутатом від українців обрано Олександра Калужного.

Починаючи з 1917 і до 1926 року спостерігається повернення українців на свою історичну батьківщину, що призвело до зменшення кількості українців у Грузії. З 1926 року починається новий, більш насичений етап переселення українців до Грузії. Він охоплює роки довоєнних п'ятирічок. Цьому сприяли високі темпи розвитку господарства, промисловості, розширення мереж курортних установ і залучення до цього значної кількості кваліфікованих спеціалістів з України.

У роки Другої світової війни українське населення в Грузії отримало нечисленне поповнення завдяки членам сімей військовослужбовців і працюючого персоналу

змінили - О.І.Вергуленко, М.Ф.Борис.

У травні 2001 року у Тбілісі за матеріальної підтримки Посольства України в Грузії відбувся форум представників українських організацій в Грузії. Форум створив Координаційну Раду Українців Грузії, затвердив статут та обрав головою Михайла Бориса (уродження галицького міста Стрий).

Однією із найзнаменніших подій останніх років для української діаспори в Грузії стало відкриття Першої української школи імені Михайла Грушевського. Цей навчальний заклад фінансується із бюджету "країни перебування". Програма у школі - українська. Міністерство освіти надіслало із Києва букварі, підручники, методики, карти. Визначено, що випускники отримають два дипломи про середню освіту - українського та грузинського зразків. Переважна більшість дітей носять звичайні грузинські імена і прізвища, адже у більшості випадків батьки у них грузини, а матері - українки.

Хороші стосунки між українцями і грузинами збереглися завдяки тому, що Україна завжди і словами, і ділом підтримувала Грузію. Зокрема, 1992 року наші вертолётники героїски врятували сотні біженців зі снігів Сванетії. 1993 року у боротьбі проти сепаратистів значну допомогу надав український батальйон «Арго» - добровольчий підрозділ УНСО. Особливо він відзначився в боях під Сухумі. Семеро унсовців полягли смертю хоробрих за цілісність держави Грузія. Тридцять вояків батальйону «Арго» нагороджені найвищою державною нагородою Республіки Грузія - орденем Вахтанга Горгасала. Деякі з українських учасників тих подій теж залишилися жити в Грузії і мають шанований статус учасників бойових дій. Все це добре описано в чудовій книзі «Як козаки Кавказ воювали: шоденник сотника Устима», автором якої є колишній командир «Арго» Валерій Бобрович (до речі, зовсім недавно він побував і у нас в Черкасах). Як відомо, не залишила Україна Грузію без підтримки і у напружені дні російсько-грузинського збройного протистояння 2008 року...

Делегацію з України порадувало те, наскільки значна присутність українських підприємців у сьогодиншій економіці Грузії, яка надзвичайно бурхливо розвивається - зокрема, у організації експорту знаменитої води «Боржомі». Натомість, наших аграріїв засмутило те, що виявляється мало не 90 відсотків капусти, яка продається в Україні, вирощена в Грузії - так, наче українці самі не в змозі забезпечити себе цією звичною для українського городу культурою... Нам є чого почитися у грузинців - зокрема, у розвитку туристичної інфраструктури та справжній, а не декларованій боротьбі з корупцією, внаслідок чого місцеві тюрми переповнені чиновниками-хабарниками, незалежно від того, які вони прізвища носять і безвідносно до політики...Сучасні стосунки України та Грузії - це перш за все інтенсивний культурно-торгівельний обмін. Приємно те, що всі контакти між двома державами - під постійною увагою Надзвичайного і Повноваженого Посла України в Грузії Василя Цибенка, з яким зустрілися учасники поїздки. А ще приємніше - те, що пан Цибенко - з нашого краю, уродженець села Вербувата Христинівського району, який довгий час, починаючи з 1994 року, очолював облраду та облдержадміністрацію Черкащини. Посольство України в Грузії він очолює з червня 2009 року. До речі, у одному з наступних номерів «Козацького краю» ви зможете прочитати ексклюзивне інтерв'ю з паном Послом, який дав високу оцінку нашому виданню, ознайомившись у Тбілісі з підбіркою «Козацького краю»...

На фото зліва направо: Олег Островський, Василь Цибенко, Володимир Цибенко; Герой України Микола Васильченко

їздки жоден з її учасників не залишився байдужим до славної історії України і кожен задумався: а не податися і йому в козаки?..

Увазі ж читачів «Козацького краю» ми пропонуємо чергову оповідь із циклу «Українці за кордоном» (нагадаємо: перша стаття циклу розповідала про українців у Бразилії).

Стародавній літопис свідчить, що знайомство та зближення українського й грузинського народів відбулося ще у X-XI століттях. У взаємному зацікавленні та зближенні двох народів велику роль відіграли військові, політичні, релігійні та інші фактори.

Поява перших українців, які поселилися в Грузії, відноситься до другої половини XVIII століття, коли російська цариця Катерина II розігнала непокірну Запорозьку Січ. Тоді чимало козаків були змушені утікати на Південь, а частина з них опинилася в Грузії.

З приєднанням Закавказзя до Росії на початку XIX століття в Грузії було розташовано чимало російських військових частин, у складі яких служили й українці. Багато з них, в результаті тривалого строку військової служби, майже повністю розривали зв'язок із своїми рідними місцями і після звільнення селилися поряд із розташуванням військових частин на спеціально відведених земельних ділянках. Такі військові поселення були створені на території Східної Грузії у Гомборі, Білих Ключах, Червоних Колодязях, Манглісі та інших місцях. Але ці військові поселення не були багатолюдними і довго не проіснували. У середині XIX ст. вони були скасовані, а їх мешканців прирівняли до державних селян.

Відповідно, до перших українців, які осіли у Грузії, відносяться офіцери й службовці адміністративних установ. Цей контингент був нечисленний, більшість знаходилася там тимчасово, але деяка частина осідала на постійне мешкання і поповнювала виключно міське населення.

У другій половині XIX століття у Грузії відбулися події, які привели до появи вільних земельних територій - зокрема, в Абхазії. Внаслідок їх заселення тут з'явилися українські села - поруч з вірменськими, грецькими та іншими.

Важливу роль у переселенні українців у Грузію відіграли розвиток судноплавства на Чорному морі, будівництво нових портів, залізниць та курортів у Грузії, що давало українцям роботу й заробіток.

За неповними даними першого загального перепису населення російської імперії 1887 року, на території Грузії мешкало близько 8,5 тисяч українців, з яких близько 64% у містах, а 36% у сільській місцевості. Притік українського населення до Грузії не стихав і продовжувалося стихійне переселення українців різних верств, у тому числі й інтелігенції.

Міцні і дружні зв'язки з творчою інтелігенцією Грузії протягом всього життя підтримували Тарас Шевченко і Леся Українка.

Із середини XIX століття у Тбілісі існувала невелика українська колонія. У 1917 році тут відбувся Український Військовий з'їзд, на якому було створено Українську Військову Раду Закавказзя й Українську Раду в м. Тбілісі. 23 листопада 1917 року разом із комісаріатом Української Центральної Ради вона організує й проводить I-й

У День незалежності України у горах Кавказу наші розгорнули синьо-жовтий прапор...

евакуйованих підприємств, з яких більшість після війни повернулася в Україну, а частина залишилась у Грузії.

У повоєнні роки знову проходить інтенсивний обмін населення між Україною й Грузією. Це пов'язане у більшості випадків із будівництвом промислових об'єктів, таких як Руставський металургійний комбінат, освоєння Колхидської долини, будівництво ГЕС та інших.

Розпад Радянського Союзу призвів до створення незалежних держав на пострадянському просторі, в тому числі України й Грузії. Це змусило багатьох українців, мешканців Грузії, визначитися з вибором: повертатися на Україну чи залишитися в Грузії.

Як свідчить статистика, чимало українців все-таки залишилися в Грузії. Цьому сприяли сімейні, родинні та дружні зв'язки. Перед новоутвореною діаспорою постало нелегке завдання: гармонійно влитися у життя грузинського суспільства і не втратити при цьому свою національну самобутність. З такою метою в липні 1992 року було створено Асоціацію Українців - мешканців Грузії, затверджено статут і обране керівництво організації. Президентом Асоціації обрано В.І.Чердніченка, пізніше його

Запальна лезгинка у виконанні грузинських джигітів видалася слоною на гопак наших козаків

ХОЛОДНИЙ ЯР ДОСІ ПРОМОВЛЯЄ ДО НАС СЛОВАМИ ГОРЛІС-ГОРСЬКОГО...

65 років тому загинув автор славетної книги «Холодний Яр»

Петро ДОБРО

Наприкінці холодної зими 1920 року штаб полку гайдамаків Холодного Яру приймав у Мотриному монастирі вояків Запорізької дивізії Дієвої Армії УНР, які мали спочити в поході. Тяжко хворого старшину кінноти Юрія Горліс-Горського залишили братам по визвольній війні на лікування. Йому судилося не тільки вижити і відзначитися у нових боях, але й прославитися на письменницькій ниві. Завдяки Горліс-Горському весь світ дізнався про знамениту Холодноярську республіку, а на його книзі «Холодний Яр» навчалися любити Батьківщину і боротися за її волю бійці ОУН-УПА...

Недарма повстанці дали йому псевдо Залізник - Горліс-Горський став достойним імені знаменитого ватажка Коліївщини. Пізніше він згадував: «Я вже й сам добре усвідомив собі, що коли дві нації борються, то білі рукавички мусять бути скинені. За п'ять років на фронтах довелось розрубати в бою не один череп... але що можна піднести шаблю на ворога, який уже кинув зброю, що ворог лише мертвий перестав бути ворогом, з цим я погодився лиш тепер, на цьому клаптеві української землі, який треба було відстояти — або загинути...»

Немає сенсу розповідати про час, коли Горліс-Горський воював проти більшовиків разом з холодноярцями — про це й так докладно розказано у його знаменитій книзі, яку не міг не читати той, хто любить Україну. Розповімо краще про деякі маловідомі факти з

його життя...

Покинувши Холодний Яр навесні 1921 року — за дорученням ради отаманів вирушив до Львова на зустріч з уродженцем Звенигородщини, ге-

Горліс-Горський у Холодному Яру та на еміграції

нералом Юрком Тютюнником. Ставши після того зв'язковим між урядом УНР у екзилі та повстанським підпіллям в Україні, Горліс-Горський вже на 1934 рік мав за плечима більше 97 (!) місяців більшовицьких тюрем і два смертні присуди. Першу частину книги «Холодний Яр» видав у Львові наступного, 1935 року — за сприяння митрополита Андрея Шептицького. А невдовзі знову взяв до рук зброю замість пера — бився проти угорських окупантів за волю Карпатської України. До речі, армією цієї української

держави, якій судилося проіснувати зовсім недовго, командував уродженець Зеленькова Тальнівського району сучасної Черкащини Сергій Єфремов... Одна з українських газет опублікувала повідомлення про те, що в бою проти хортистів Горліс-Горський загинув. Друзі «поховали» його — вже вдруге, бо вперше про нього казали, що загинув, ще той, коли він воював на Холодноярщині...

Та він вижив і знову воював — цього разу у Фінляндії, куди вторглися його давні вороги-більшовики. Тут Горліс-Горський командував відділом вояків, набраних з числа українців. Залишився живим і в часи Другої світової...

Політ'язень Кузьма Дасів писав у своїх спогадах, що в одній з комуністичних брошурок він читав: 1956 року з Австрії до Угорщини на допомогу «заколотникам», які повстали проти комуністичних правителів, прибули українські націоналісти. Серед інших прізвищ тих націоналістів значився і Юрій Горліс-Горський. На жаль, цього разу брехнею було вже те, що він живий — романтик і воїн української Волі загинув ще за десять років до того — 27 вересня 1946 року...

Зате досі живий дух Холодного Яру, про який Горліс-Горський писав: «Холодний Яр живий, він знає, хто свій, а хто ворог...»

Кадр з фільму Романа Ковалю «Юрій Горліс-Горський»

Від козаків — шана і булава як наказному гетьманові, а від ворогів — страх і срібна куля як характерникові...

Родина корсунчан Золотаренків залишила помітний слід в історії України

Петро ДОБРО

Корсунським полком, найбільшим у козацькому війську Богдана Хмельницького, командував брат гетьманової дружини Ганни — Іван Золотаренко. Та ніхто не зміг би запідозрити у цьому родинну поблажку — Корсунський полк завжди був у місцях найтяжчих битв, а полковника Золотаренка все військо знало як затятого рубаку-воїна і чудового стратега-полководця...

Першою найвідомішою звітягою корсунців під проводом Золотаренка стала участь у переможній битві 1652 року під Батогом, яка фактично поставила Молдову у залежність від гетьмана України і змінила розклад сил у визвольній війні на користь козаків. У битві під Батогом Корсунський полк разом з Черкаським, Переяславським і Чигиринським відзначився як чудовий бойовий підрозділ, здатний перемагати найвишкоченіші сили польського короля.

1654 року Золотаренко отримав надзвичайно важливе доручення гетьмана — мав очолити двадцятитисячний корпус козаків, відправлений на допомогу союзному війську московитів. На відміну від останніх, козаки дотримувалися всіх пунктів союзницьких домовленостей у війні проти Польщі — корпус Золотаренка мав допомогти Москві відбити у поляків землі Білорусі. Полковник, який на час походу отримав від Хмельницького булаву і клейноди наказного гетьмана, видався московському цареві занадто самостійним. Фактично плюнувши на настирні «побажання» московського монарха відносно підпорядкування

йому козаків, Золотаренко повів їх окремих від московитів шляхом. Без допомоги бородатих підданих царя Олексія чубаті козаки Золотаренка здобули ряд міст: від Речиці, Стрешина, Жлобина, Рогачева і Чечерська — до Пропойська, Гомеля і Вільно — столиці нинішньої Литви.

Золотаренковий корпус відзначився і під час осади Смоленська — навіть урятував самого російського царя від польського полону. Потім козаки зробили підкоп під фортечну стіну міста, підірвали її і захопили Смоленськ. Саме з цієї миті цар, для якого козацька зброя здобула білоруські міста, став називатися не просто Московським, як раніше, а самодержцем «Великої, Малої і Білої Русі»...

Загинув Іван Золотаренко третього дня після Покрови 1655 року — під час облоги Старого Бихова. Стрільця у нього з дзвіниці косялоу органіст-католик — до наших часів дійшло лише його ім'я, Томаш. «Історія русів» оповідає, що застрелено було козацького полковника срібною кулею з якимось загадковим на ній написом латиною.

Стрелець, якого піймали козаки, сказав, що то — закляття проти чарівників і характерників, бо саме таким поляки вважали непереможного Золотаренка.

Тому й кулю для нього відлили зі срібла, органістові Томашеві за той постріл і неминучу розплату від козаків ксьондзи обіцяли рай як мученикові, а дітям його — безкоштовне навчання у єзуїтській школі...

Надзвичайна подія сталася пізніше в Корсуні, коли туди привезли ховати тіло полковника Золотаренка, бо тут він народився і зріс. Під час відспівування полковника дерев'яна церква, збудована, до речі, коштом самого Золотаренка, раптом спалахнула і згоріла дотла...

Брат Івана Золотаренка, ніжинський полковник Василь Золотаренко жив довше і мав час зрозуміти підступність московських «союзників». 1658 року він підтримав визвольну війну гетьмана Івана Виговського проти московських військ, що вторглися в Україну. У 1661-63 роках Василь Золотаренко сам був одним з найімовірніших претендентів на булаву гетьмана Лівобережжя. Після так званої «Чорної ради» 1663 року його схопили і стратили за наказом союзника Москви Івана Брюховецького.

Довше за обох своїх братів прожила Ганна Золотаренко, вдова гетьмана Хмельницького — після чоловікової смерті вона постриглася в черниці і померла у Печерському монастирі Києва в 1670 році...

Полковник корсунський Іван Золотаренко

«Мановна редакція: «Козацького краю»! Звертаюсь до вас з проханням розповісти про бойовий гопак. Хотілося б якомога більше дізнатися про бойове мистецтво справжніх українців... З повагою, Ігор Лановенко, «Чорнобай».

Радо відповімо на цей лист - тим паче, що самі збиралися започаткувати цикл розповідей про бойове мистецтво козаків, осучаснене їхніми нащадками. Отже...

НЕ КАЖИ «ГОП!» - СИЛУ ЦИХ СЛІВ ВІДЧУВАЄ НА СОБІ СУПЕРНИК ТИХ, ХТО ВОЛОДІЄ БОЙОВИМ ГОПАКОМ

Бойовий гопак — українське бойове мистецтво, відтворене на основі елементів традиційного козацького бою, що збереглися в народних танцях та власного досвіду дослідником бойових мистецтв львів'янином Володимиром Пилатом.

Протягом століть життя українського народу під чужим пануванням будь-які прояви національної культури, а тим паче бойової, жорстоко переслідувалися. Тому до наших днів практично не збереглися цілісні методики самовдосконалення, якими користувалися скитські воїни, руські дружинники та запорізькі козаки, хоча в багатьох українських родах ще не перервався ланцюжок таємної передачі знань про бойове мистецтво від батька чи діда до сина чи онука.

Перш ніж почати роботу над відродженням бойового гопака, Володимир Пилат впродовж 17 років вивчав кіокушин карате, з них вісім років був сенсеєм. Паралельно з кіокушином вивчав годзю-рю, соне, шотокан карате, кікбоксинг, джиу-джитсу та айкідо. З початку 80-х років почав досліджувати та систематизувати знання про бойову культуру українців. Взятись за дослідження народних танців, Володимир Пилат звернув увагу на багатство і різноманітність їх рухів. Він виявив, що українські танці, особливо популярні серед козацтва Гопак та Метелиця, містять у собі дуже багато елементів, не поширених у інших народів і схожих на бойову техніку - удари ногами у стрибку, присядки чи "павучку", різноманітні кроки, відбивання, підсідання, "повзунці", "присядки", "тинки", "копняки" і т.ін. Пізніше ці рухи, належним чином трансформовані до вимог сучасного бойового мистецтва, склали основу технічного арсеналу Бойового Гопака.

Таку назву відтворене

бойове мистецтво предків отримало через те, що значну частину техніки вдалося розшифрувати завдяки дослідженню народних танців, перш за все Гопака.

Також певний вплив на формування техніки Бойового Гопака мали прийоми самозахисту селян Галичини. Практично в кожному селі були школи, в яких вчили дітей боротися. У школі був майстер, який вчив дітей битися, боротися, розвивати в собі силу і захищати себе та своє село від нападників. За це односельчани давали йому харчі. Майстер бойових мистецтв не мусив займатися городом, скотарством, а лише підготовкою молодих воїнів. Деякі елементи традиційної боротьби показали В. Пилату його дід та батько.

У 1985 році було зібрано матеріал про дослідження лицарського мистецтва українців і у Львові Володимир Пилат відкрив експериментальну школу по дослідженню Гопака, як бойового мистецтва. У 1987 році офіційно засновано "Школу Бойового Гопака".

Напрацьований матеріал було систематизовано та видано окремою книгою у 1991 році накладом у 20 тисяч (С. Приступа, В. Пилат. "Традиції Української Національної Фізичної Культури", Львів). 1994 року В. Пилатом видано книгу "Бойовий Гопак".

У 1996 році 18-19 травня у Львові було проведено перші всеукраїнські змагання із бойового гопака, в яких взяло участь понад 150 учасників. 10-13 квітня 1997 року у Львові проведено другі всеукраїнські змагання (300 учасників із 8 областей України). У жовтні 1997 року бойовий гопак визнано національним видом спорту. В грудні 1997 року зареєстровано "Центральну школу бойового гопака", яка є громадською, позапартійною та позаконфесійною організацією.

Протягом 1998-2000 років Центральною школою бойового гопака проведено 7 чемпіонатів різних рівнів, 8 навчально-вишкільних семінарів, багато показових програм та фестивалів гопака в різних регіонах України.

У вищих навчальних закладах України ведеться підготовка фахівців із бойового гопака. У 2000 році у Дніпропетровській області на базі Дніпродзержинського коледжу фізичного виховання відкрито спеціалізацію "Бойовий Гопак". У 2001 р. було створено і зареєстровано Міжнародну федерацію бойового гопака, яка займається поширенням бойового гопака за межами країни.

З 7 по 15 жовтня 2001 р. у місті Черджоу в Південній Кореї відбувся IV всесвітній фес-

тиваль бойових мистецтв, на якому збірна України з Бойового Гопака зайняла третє місце, чим шокувала увесь світ бойових мистецтв. По завершенні фестивалю, учні школи Бойового Гопака подарували книгу Володимира Пилата "Бойовий Гопак" до бібліотеки Шаоліно.

У 2002 році було відкрито експериментальну школу з українського жіночого бойового мистецтва "Асгарда". Це мистецтво базується на техніці бойового гопака, але в ньому враховуються анатомо-фізіологічні можливості жінки. Дівчата вивчають боротьбу, техніку і тактику ведення бою, володіння різними видами зброї і систему самозахисту.

Впродовж 2003-2004 років збірна України із Бойового Гопака та Асгарди декілька разів демонструвала українські бойові мистецтва в Республіці Польща.

У Львові 18 грудня 2010 року відбувся чемпіонат України з бойового гопака (борня), у якому взяли участь понад 60 учасників.

Сьогодні Бойовий Гопак виходить за межі звичайних уявлень про вид спорту чи бойове мистецтво. Бойовий Гопак - це потужний молодіжний рух, що захоплює і об'єднує українців в усьому світі, незалежно від суспільного стану чи рівня достатку, належності до політичних партій чи віросповідання.

.....

**НЕВДОВЗІ
БОЙОВОГО ГОПАКА НАВЧАТИМУТЬ
І НА ЧЕРКАЩИНІ.**

ЗНАЙДІТЬ СВІЙ РИТМ!

В садівників та огородників з'явилося нарешті трішки часу відпочити в саду та полюбуватися дарами літа: запашними персиками, сливами, осінніми та зимовими яблуками, грушами, а особливо виноградом.

І такий, навіть короткий перепоцінок, дуже корисний для людини, тому частіше потрібно просто повільно проходити по саду та огороду, або посидіти десь в холодочку. І не просто посидіти, а саме полюбуватися результатами своєї

праці та дарами Божими. Обов'язково подивиться на небо, як летять або повільно плывуть хмаринки - спокійно, без метушні...

Зверніть увагу, як легко літають пташки, часто майже не змахуючи крилами. Це тому, що вони знають свій ритм - чередування сили і спокою.

Так і Ви. Обов'язково чередуйте відпочинок із роботою. Тоді найтяжча робота не буде вам виснажливою. А якщо звичайну роботу Ви виконаєте з короткими відпочинками, то це буде майже задоволення.

- Нервова система відпочиває, коли трудяться руки.

- Тіло відпочиває, відновлює сили, коли трудиться голова.

Тому слухайте своє тіло, живіть в гармонії з природою, знайдіть свій ритм - це закон довгожителів. А також споживайте більше овочів та фруктів: особливо яблук, винограду та помідорів.

В помідорах вчені виявили, крім вітамінів, фермент лі-

копен, який дає імунітет людині проти злоякісних утворень - він залишається навіть після консервації або кип'ятіння соку.

Але коли тіло відпочиває, нехай трудиться голова. Трішки подумайте, що в саду потрібно дати фосфорно-калійне підживлення, а в першій половині вересня - калійне добриво для дерев та кущів, щоб дати силу для підтримання плодоносних бруньок, для підняття імунітету, та стійкості рослин до перезимовки.

Крім того, обдивіться, чи вони не захворіли - особливо черешні, персики, виноград та ін. Хворі рослини погано переносять зиму, часто навіть пропадають і погано плодоносять або навіть не плодоносять у наступному році.

Щоб смакувати помідорами, перцями, баклажанами, їх також підживіть на вологий або полу вологий ґрунт. На 1-ну сотку візьміть 1.5-2 кг. нітроамофоски 250-500 грам калієвої селітри та 250-500 грам сульфату магнію. Всі речовини, які Ви даєте рослині,

і кальцій, і калій, і магній та ін. Ви отримаєте собі з плодів. Якщо не даєте, тоді рослини і хворіють, і плоди і некрасиві, і несмачні.

Краще посіяти та посадити 100 кущів гарних сортів і добре за ними доглядати: підв'язати, підживляти та пасинкувати, ніж 200-300 кущів недбало доглядати.

Тому вирощуйте тільки смачні, красиві та корисні овочі і фрукти.

Будьте здорові - і душею, і тілом!

Знайдіть свій ритм і живіть довго.

**Вчений агроном, директор
магазину "ФЛОРА" Ткаченко
Марія Петрівна**

ФГ «Еко-Ферма» продає:

Посадковий матеріал перспективних, ранніх та середніх високороджайних сортів картоплі зарубіжної селекції, суперстійких до хвороб, нематоди та вірусів.

✓ РІВ'ЄРА - суперрання, смачна, біла, м'якоть - кремлова (можливо 2 врожай).

✓ РІКЕЯ - рання, високі смакові якості, м'якоть - біла, прекрасно зберігається.

✓ АЛЬВАРА - середньо - рання, приємний смак, червона, м'якоть - жовта, для тривалого зберігання.

✓ РАМОС - середньо-рання, супервроджайна, високі смакові якості, біла, для тривалого зберігання.

Звертатися за телефонами: (0472) 45-43-80; 31-29-74 та (067) 470-94-93

Або безпосередньо до магазину «Флора» на Центральному ринку м. Черкаси

Православний календар

РІЗДВО ПРЕСВЯТОЇ ВЛАДИЧИЦІ НАШОЇ БОГОРОДИЦІ І ПРИСНОДІВИ МАРІЇ

Немає підстав, а інколи, можливості точно встановити і святкувати земний день народження кожного із величезного сонму православних святих. Їх день смерті на землі — це день нового народження на небесах. І лише у випадку Пречистої Богородиці Приснодіви Марії та Іоана Предтечі, Хрестителя Господнього ми святкуємо не тільки їхнє небесне, але й земне народження.

Цей день важливий, бо підкреслює велику правду святої віри про Богоматеринство Пречистої Диви Марії. На велике значення цього свята вказує і його велична назва в наших богослужбових книгах: «Іздво Пресвятої Владичиці нашої Богородиці і Приснодіви Марії».

В Євангелії описано дуже мало подій із життя Пречистої Диви Марії. Тут нічого не сказано про її народження, про її молоді роки чи про її Успіння (смерть), навіть не вказано імені її праведних батьків. Звідки ми про це все знаємо? Знаємо про це із Священного Передання Церкви та апокрифічних творів. Апокрифи розповідають

нам про такі події із життя Ісуса Христа чи Його Пресвятої Матері, про які не говорять чотири Євангелія. Хоча Свята Церква не визнає всіх апокрифів за істинні книги, навіть за певні історичні джерела, все таки вони несуть у собі багато чого з передавання ранньої Церкви.

Головне джерело відомостей про життя Пресвятої Богородиці — це апокрифічна книга «Протоєвангеліє Якова», написана приблизно 170–180 року. Ця книга розповіла багато чого не зазначеного в святих Євангеліях і дозволила започаткувати такі церковні святкування: Зачаття праведною Анною Пресвятої Диви Марії, Різдво Пресвятої Богородиці, Введення в храм Пресвятої Богородиці та шанування пам'яті праведних Іоакима та Анни, яких Церква називає Богоотцями. Звідси ми і знаємо про обставини народження Пречистої Диви Марії, хто були її батьки. Джерело цих відомостей — апокрифічне Протоєвангеліє Якова завжди шанувалося святими отцями, його цитують і пояснюють, зокрема, священномученик Епіфаній Кіпрський, преподобний Андрій Критський, святий Софроній Єрусалимський, преподобний Іоанн Дамаскин і святий Фотій, патріарх Константинопольський.

У Протоєвангелії Якова чита-

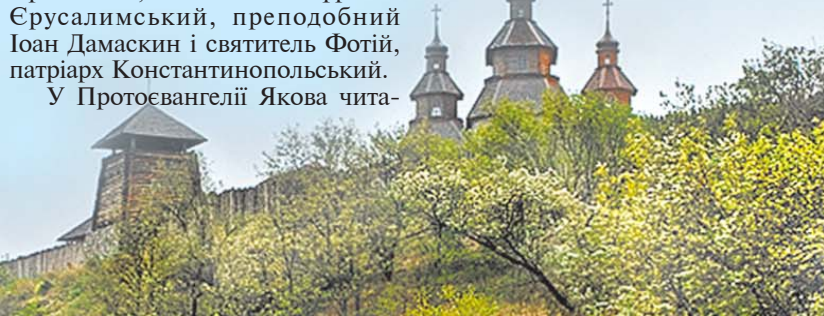
емо, що Пречиста Діва Марія по своєму батькові походила з царського роду Давида, а по матері зі священного роду Аарона. Її батьки жили в Назареті і були заможні, а при тому відзначалися великою праведністю та любов'ю до Бога. Свої врожаї та прибутки праведний Іоаким ділив на три частини: одну частину давав на пожертву для Бога, другу для бідних, а третю залишав для себе. Великою скорботою Іоакима й Анни була їхня бездітність. У юдеїв бездітність вважалася Божою карою. Тому вони зазнавали багато прикостей. Тож нічого дивного, що вони постійно благали Бога, щоб Він послав їм дитину. Це була головна мета їх молитов і постів. І нарешті, Господь на старості літ дав їм дочку. Тоді вони і не здогадувалися про те, що в Божих планах маленька Марія, вже тоді, була призначена стати Матір'ю Сина Божого.

Свято Різдва Божої Матері у Православній Церкві належить до стародавніх Богородичних свят, хоча і не відомо точно, коли воно з'явилося. Про нього згадують святий Іоанн Золотоустий, блаженний Августин і преподобний Роман Сладкопівець. Палестинські письмові джерела доводять, що рівноапостольна Олена, мати імператора Костянтина Великого, збудувала у Єрусалимі храм на честь Різдва Пресвятої Богородиці. В V столітті про це святкування згадує Службник папи Геласія (492–496).

Стихири на честь цього свята та інші піснеспіви належать богонатхненному перу патріарха Анатолія, Стефана Єрусалимського, Андрія Критського, Іоана Дамаскина і патріарха Германа, а також Йосифа Студита. Офіційне введення цього свята в традицію богослужіння у візантійській імперії приписують імператору Маврикію (582–602 рр.).

Із Православного Сходу святкування Різдва Пресвятої Богородиці прийшло на Захід в VII ст. до Риму, а звідси згодом поширилося на цілу західну латинську Церкву. День 21-го вересня став днем свята тому, що того дня сповнилося дев'ять місяців від зачаття Пречистої Диви Марії праведною Анною, яке наша Церква святкує 22 грудня, а також тому, що того дня мало відбулися освячення храму в її честь у Єрусалимі. Це свято належить до дванадцятих свят нашого церковного року.

З ПОВАГОЮ ПІДГОТУВАВ НАСТОЯТЕЛЬ ХРАМУ СВЯТИХ ПЕРВОВЕРХОВНИХ АПОСТОЛІВ ПЕТРА І ПАВЛА М. ЧИГИРИН ПРОТОІЄРЕЙ ВАСИЛЬ ЦИРІЛЬ

ДЕНЬ В ІСТОРІЇ

16 – 30 вересня

16 – 28 вересня 1648 р. Максим КРИВОНІС розбив війська Яреми Вишневецького під Махнівкою і Старокостянтиновом.

16 – 18 вересня 1924 р. вибухнуло Татарбунарське повстання проти румунської окупації в Бессарабії.

16 вересня 1975 р. помер секретар Центральної Ради Михайло ЄРЕМІЇВ.

16 вересня 1976 р. помер Аркадій ВАЛІЙСЬКИЙ, генерал-хорунжий Армії УНР.

17 вересня 1864 р. народився письменник М. КОЦЮБІНСЬКИЙ.

18 вересня 1858 р. народився письменник А. КАЩЕНКО.

20 вересня 1923 р. загинув Сидір АНДРУЩЕНКО, подільський отаман.

20 вересня 1991 р. помер Зеновій КРАСІВСЬКИЙ, поет, голова ОУН у Краю, автор «Деклярації націоналіста», багатолітній в'язень російських концтаборів.

22 вересня 1888 р. народився барон Сергій ВАЛЬДШТАЙН, полковник Армії УНР, отаман кінного загону ім. кошового отамана Івана Сірка.

23 вересня 1648 р. Богдан ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ розбив поляків під Пилявцями.

23 вересня 1900 р. народився Володимир КУБІЙОВИЧ, учений, організатор дивізії "Галичина", головний редактор "Енциклопедії українознавства".

24 вересня 1882 р. народився Микола ГАЛАГАН, член Центральної Ради, ад'ютант командира 1-го Українського козацького полку ім. Богдана Хмельницького.

26 вересня 1862 р. помер Яків КУХАРЕНКО, письменник, наказний отаман Чорноморського козацького війська.

26 вересня 1890 р. Народився Іван ПОЛТАВЕЦЬ-ОСТРЯНИЦЯ, наказний отаман Вільного козацтва (1917), генеральний писар Гетьмана України (1918), повстанський отаман.

27 вересня 1946 р. загинув Юрій ГОРОДЯНИН-ЛІСОВСЬКИЙ (ГОРЛІС-ГОРСЬКИЙ), старшина 2-го Запорозького полку Армії УНР, осавул отамана 1-го (основного) куреня полку гайдамаків Холодного Яру, письменник.

27 вересня 2005 р. помер бандурист Олексій НИРКО.

28 вересня 1947 р. помер Микола МАТІЇВ-МЕЛЬНИК, січовий стрілець, референт пропаганди УГА, член ОУН, письменник.

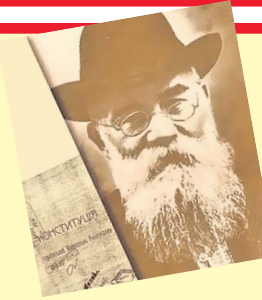
28 вересня 1974 р. помер останній кубанський прем'єр Василь ІВАНІС.

29 вересня 1845 р. народився Іван ТОБІЛЕВИЧ (КАРПЕНКО-КАРИЙ).

29 вересня 1866 р. народився Михайло ГРУШЕВСЬКИЙ.

29 вересня 1897 р. народився Павло ШТЕПА, учасник Визвольної боротьби, член Наукового товариства ім. Тараса Шевченка у Канаді та Української вільної академії наук у Канаді.

30 вересня 1769 р. вісім козаків здобули турецьку фортецю Хотин і захопили 184 гармати.

30 вересня 1896 р. народився Микола ПАЛІЄНКО, підполковник Армії УНР, майор дивізії "Галичина".

Наприкінці вересня 1921 р. загинув подільський отаман Яків ШЕПЕЛЬ, начальник 6-го повстанського району 2-ї (Північної) групи Армії УНР.

Свідоцтво про державну реєстрацію
ЧС-669Р від 8.12.2010 року

Козацький край

Головний редактор —
Олег ОСТРОВСЬКИЙ

Шеф-редактор — Віктор ВОЛЯ
Редактор випуску — Петро ДОБРО

тел.: (0472) 31-29-74

Засновник — Чигиринська ГО
"Вільне Козацтво Холодного Яру"

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС ГАЗЕТИ — 89155

Адреса редакції:
вул. Ільїна, 330, к.4, м.Черкаси, 18005,
E-mail: Cossack_land@i.ua

Газета віддрукована в ПП "Видавництво "Республіка",
м.Черкаси, вул.Вербовецького,1а. Тираж — 10 000 екз.
Замовлення № 836

